

AZ ANTROPOLÓGIAI BIZOTTSÁG FÉL ÉVSZÁZADA

Eiben Ottó

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Embertani Tanszék, Budapest

Eiben, O. G.: Committee of Biological Anthropology of the Hungarian Academy of Sciences. The author gives a sketch about the organisation and personal composition of the Committee of Biological Anthropology of the Biological Section of the Hungarian Academy of Sciences. He publishes also the analysis of the current status of the Hungarian biological anthropology in the late 1990s, compiled by the Committee, and he gives the lists of members of this committee during the last half-a-century.

Keywords: *Committee of Biological Anthropology of the Hungarian Academy of Sciences.*

Bevezetés

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. Törvény 3.§ (2) bekezdés b) pontja és az MTA Alapszabálya meghatározza az Akadémia bizottságainak működését, ill. a bizottságok tagjainak feladatait. Érdekes itt idézni az akadémiai törvény említett paragrafusának előírásait, hogy t.i. a bizottságok a törvényben meghatározott célok érdekében a tudományágak, ill. tudományágak közötti (interdiszciplináris) szakterületek szerint szervezett egységei.

Az Alapszabály 24.§ b) pontja leírja, hogy a tudományos bizottság ellátja az Akadémia feladataiból a tudományra háruló teendőket, elvégzi mindazt a tevékenységet, amellyel az illetékes tudományos osztály megbízza. Ennek keretében a bizottság

- figyelemmel kíséri az általa gondozott tudományág hazai helyzetét,
- tudományos üléseket szervez,
- állást foglal a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben,
- véleményt nyilvánít a tudományág területén működő akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységéről, továbbá az akadémiai kutatóintézeteknek és támogatott kutatóhelyeknek a tudományág szempontjából jelentős pályázatairól, és véleményét megküldi az illetékes tudományos osztálynak,
- tudományága körében javaslatot tesz a tudományos osztály könyv- és folyóiratkiadási tervéhez,
- részt vesz az MTA doktora fokozat odaítélésének tárgyában megindult eljárások lefolytatásában és a nyilvános vitát követően a tudományos osztály javaslatának kialakításában.

A tudományos bizottságok munkáját a tudományos osztályok titkárságai segítik.

Az Alapszabály 25.§-a arról intézkedik, hogy a tudományos bizottságok tagjait az MTA köztestületi tagjainak sorából kell megválasztani három évre, és a három év elteltével a tagság megújítható. A bizottság elnökét és titkárát a Bizottság már megválasztott tagjai maguk választják meg. (Megjegyezzük, hogy ez a rendelkezés csak

a Bizottság legutóbbi választásán, 1999-ben teljesült. Azelőtt ugyanis a kijelölt elnök — a Biológiai Tudományok Osztályának elnökével egyetértésben — hívta meg a Bizottság tagjait a szakma vezető személyiségei közül, kiegészítve a névsort egy-két rokonszakmabeli szakemberrel.)

A 26.§ a tudományos közéletben való részvételt, a bizottságon belül alakítható munkabizottságokat említi. Itt sorolja fel az Alapszabály, hogy

(4) a bizottsági ülés kizárólagos hatáskörébe tartozik

- a tudományos bizottság elnökének (elnökhelyetteseinek) és titkárnak megválasztása, ill. felmentése, az elnök beszámolójának jóváhagyása,
- a tudományágra vonatkozó helyzetelemzéseknek, ...a tudományág szempontjából jelentős pályázati anyagokra vonatkozó bizottsági értékeléseknek a jóváhagyása stb.
- a tudományág területére vonatkozó könyv- és folyóirat-kiadási javaslat elfogadása,
- a bizottsági ügyrend elfogadása.

A 27.§ a bizottság ügyrendjéről intézkedik.

Az utóbbi években a bizottságok (így az Antropológiai Bizottság is) már e törvény szellemében és a jelenleg érvényes MTA Alapszabály szerint működtek, ill. működnek. Tény azonban, hogy az 1950-es évek óta, kimondva vagy kimondatlanul is, az Antropológiai Bizottság már hasonló elvek szerint, ebben a szellemben dolgozott.

Nem célja e rövid tudománytörténeti, tudományszervezési visszatekintésnek értékelnie az Antropológiai Bizottság közel félévszázados tevékenységét.

Néhány megjegyzés azonban idekívánkozik.

A Bizottság úgy tízévenként áttekintette a hazai biológiai antropológia /humánbiológia/humán populáció-genetika helyzetét. Az 1980-as évek végén a Bizottság autentikus tagjai referálták a szakma egyes területein folyó kutatásokat. Ennek alapján (is) igen részletes szakmai elemzést végzett a Bizottság, amelynek keretében mind a tárgy egyetemi, ill. főiskolai oktatását (kötelező főkéllégiumok, speciális kéllégiumok, posztgraduális képzés stb.), mind a kutatás eredményeit (a hazai mőhelyek témáit és ezek helyét, helyzetét a nemzetközi trendekben stb.), a hazai szakkönyveket, ill. a külföldi szakfolyóiratok meglétét stb., publikációs lehetőségeinket számba vette. Legutóbb, 1998-ban, az MTA parlamenti beszámolójához a Biológiai Tudományok Osztálya részére újabb helyzetjelentést készítettünk, amely az alábbiakban olvasható.

A magyar biológiai antropológia helyzete a 20. század végén

Bevezető megjegyzések

A biológiai antropológia (humánbiológia) az embert természeti és társadalmi környezetében vizsgálja, és kutatja azokat az életmódbeli változásokat, amelyek a múltban, illetve a jelenben zajlanak, és amelyek hatása mind a történeti időkből származó emberi csontmaradványokon, mind a ma élő népesség antropológiai jellegein felismerhetők. Tudományosan bizonyított tétel, hogy a népesség biológiai állapotát jól tükrözi a gyermekek testi fejlettsége és tápláltsági állapota. Ugyanakkor az is beigazolódott, hogy a növekvő gyermekek testméretei milyen gyorsan reagálnak a meg nem ismétlődő társadalmi változásokra, és milyen pontosan tükrözik a népesség társadalmi, gazdasági, egészségügyi, demográfiai helyzetét, szociális rétegződését, végső soron az ország szociálpolitikájának hatékonyságát. Mindezeket az összefüggéseket ilyen komplex módon csak a *humánbiológia* (illetve annak olyan szakterületei mint a történeti

antropológiai és/vagy auxológia) vizsgálják. Az utóbbi évtizedek legfontosabb eredményeit időről időre közzétettük, a nemzetközi tudományos közélet azokat ismeri és elismeri, tehát az ország felelős vezetőinek is a figyelmébe ajánljuk.

A paleohumánbiológiai kutatások főbb ágazatai

1. Az evolúció szubhumán és humán fázisának kutatása, kontinentális méretű összehasonlításban (Rudabánya, Vértesszőlős, Subalyuk, stb.). A magyarországi Hominoidea leletek (Rudapithecus=Dryopithecus) funkcionális morfológiai értékelése (koponya, fogazat, érzékszervek, gerincoszlop, végtagok). Életerük, aktivitásuk, mozgásuk és kommunikatív tevékenységük megítélése. Leszármazási viszonyaik és evolúciós jelentőségük az emberré válás trendjében.

2. A Kárpát-medence régmúlt népességeinek biológiai rekonstrukciója oszteológiai, anatómiai, demográfiai, szerológiai és odontológiai jellemzők feltárásával, mikro- és makrorégiók szerint, kvantitatív és kvalitatív, individuális és szupraindividuális megközelítésben.

Az újkőkor és a rézkor, valamint a honfoglalás kor időszakait illetően szintézis igényű összefoglalások születtek.

3. A történeti korokban élt népeket érintő *betegségcsoportok* (különösen a specifikus fertőző megbetegedések, mint a tuberculosis, szifilisz, lepra, valamint a nem-specifikusak) alapján képet kapunk e megbetegedések, valamint a kiváltó mikroorganizmusok tér- és időbeni elterjedéséről, a környezeti hatásokról, az aktivitásformák vizsgálatán keresztül pedig bizonyos *életmódbeli sajátosságokról*. Az így nyert információk birtokában lehetőség nyílik a történeti népekre és a ma élők fejlődési rendellenességeinek összehasonlító vizsgálatára.

A dentális antropológia területén megtörtént a frontfogak fejlődési rendellenességeinek vizsgálata a neolitikumtól a 18. század végéig.

4. Mai szakmai munkánkban az *újszerűség* alapvetően a bevezetett és/vagy adaptált új módszerekben (CT, Röntgen, scanning elektronmikroszkópos és DNS vizsgálatok, utóbbi belföldi és külföldi kooperációban történik) és a nemzetközileg is elismert kutatási témákban vannak.

Új biometriai módszerek felhasználásával szakmánk speciális igényeihez való adaptálásával fontos és új ismereteket szereztünk a honfoglalás kori elődeink alkatára és morfológiai megjelenésére (rekonstrukciós munkák), regionális elterjedtségére, valamint e kutatásokon keresztül a helyi népesekkel történő ötvöződés Árpád-kori ritmusára.

Elkészült az avar kori népesség adatai feldolgozó történeti embertani adatbázis.

5. Egyik legfontosabb alkalmazás az igazságügyi antropológiában a *személyazonosítási* kérdéskör előtérbe kerülése: a távoli múlt és a közelmúlt történeti és politikai személyiségeinek, a tömegsírokból előkerülteknek, valamint bűnügyek áldozatainak a személyazonosítása. A közelmúlt politikai áldozatainak, az 1945-1962 között bizonytalan körülmények között elhaltak kegyeleti - régészeti kihantolása és igazságügyi személyazonosítási eljárásai (a 301-es parcella kérdésköre).

6. Az Antropológiai Bizottság tagjai — más szakemberekkel együtt — részt vettek a Barguzinban feltárt és Petőfi csontmaradványainak vélt leletek feldolgozásában. Az erről kiadott tanulmánykötet címe is vallja: Nem Petőfi!

A ma élő magyar népességre vonatkozó kutatások

1. *A magyar népesség morbiditási és mortalitási mutatóinak* az 1960-as évek óta megfigyelt folyamatos romlása, továbbá a társadalmi és gazdasági változások következtében létrejött elszegényedés megmutatkozik az antropometriai jellegek megváltozásában is. Az életmódbeli változások, ideértve a tápláltsági problémákat, a mozgásszegény életmódot, a sokféle környezeti szennyezést stb. mint rizikófaktorok a népesség túlnyomó többségét érintik, és ezekre a humánbiológiai vizsgálatok eredményei is (gerincdeformitások, obesitas stb. gyakoriságának növekedése) rendszeresen figyelmeztetnek. A szekuláris trend lelassulása is ezzel függ össze.

2. Országos, reprezentatív vizsgálat alapján kidolgoztuk és közreadtuk a 3-18 éves fiúk és leányok biológiai fejlettségére és fizikai erőnlétére vonatkozó *első hazai referencia értékeket*. Ezek a "standardok" etalonként szolgálnak a múltban élt és a jelenben élő, és más közép-európai népességek ifjúságának összehasonlító vizsgálatához. Több regionális növekedésvizsgálat zajlott és zajlik az országban. Többségük tízévenként rendszeresen ismétlődik. Nagy elemszámú mintákon vizsgáltuk a fiúk és a leányok szexuális, mentális és érzelmi érését (a menarche-kor mediánja 12,8 évre becsülhető). A fiatal felnőttek (egyetemisták, főiskolai hallgatók) vizsgálata a leendő értelmiség testi fejlettségére, egészségi, szocio-demográfiai viszonyaira ad tájékoztatást. Mindezek a vizsgálatok hozzásegítenek a népesség terhelés tűrésének megismeréséhez.

3. *A szekuláris trend vizsgálata*: a gyermekek és ifjak növekedési sebességében és nemi érésében, a testösszetételben, a testarányokban, a testméretekben (különösen a testmagasságban) történt változások elemzése, valamint a debrachycephalisatio jelensége, továbbá a körmendi, a székesfehérvári, a Fehér megyei iskolás gyermekek, a Budapesti Műszaki Egyetem hallgatói és a sorkötelesek vizsgálata alapján a regionális és a szocio-ökonómiai különbségek kimutatása vált lehetővé.

4. *A testalkat és a testösszetétel vizsgálata a struktúra és a funkció kapcsolatának* elemzésére adott lehetőséget. Ennek klinikai, sport- és testnevelés-tudományi, valamint ergonómiai alkalmazása a napi gyakorlat részévé váltak.

5. *A fogyatékosok antropometriai vizsgálata* hozzásegít munkavégző képességük megismeréséhez, ami életminőségük javítása, rehabilitációjuk érdekében nélkülözhetetlen.

Problémák a személyi és tárgyi feltételekben

1. Az intézmények *személyi ellátottsága* szegényes. A posztgraduális antropológus/humánbiológus szakképzésen és a mindhárom egyetem embertani tanszékein folyó PhD képzésen oklevelet nyert fiatal szakemberek elhelyezkedése ezidáig megoldhatatlan.

2. *A kutatások pénzügyi nehézségei*, az OTKA mecenatúra funkciója és a különböző pályázati lehetőségek korlátozott volta közismert. E tényezők nehezítik a hosszú távú kutatások megszervezését.

Összefoglalás

Az MTA alelnökének és főtítkárnak 1998. március 5-i levelére válaszolva a következőket emelhetjük ki:

1. *A hazai antropológia/humánbiológia* szakterületein a hagyományos témák mellett újak művelése is megkezdődött. E változások részben szemléletmód-beliek, részben viszont a technikai feltételek fejlődésének eredményeképpen váltak lehetségessé. Itt az újabb vizsgálati eszközök beszerzése segíthetné a további fejlődést.

2. Egyértelműen előtérbe kerültek a *populáció-biológiai igényű kutatások*.

a) A *történeti antropológiában* a demográfiai, a patológiai és paleoszerológiai vizsgálatokon alapuló komplex elemzések és rekonstrukciók, amelyek a történeti népségek társadalmi struktúrájának, ill. az egyedek morfológiai megjelenésének megismeréséhez vittek közelebb.

b) Az *élő népségek kutatásában* az epidemiológiai igényű auxológiai vizsgálatok, amelyek a gyermekek testi fejlettségi állapotának ismeretében a népesség biológiai állapotát szociális rétegek szerint is tükrözik.

3. *Kiemelkedő tudományos eredménynek minősíthetők:*

a) A történeti antropológia molekuláris szintű elemzései, ill.

b) a ma élő magyarországi népséget érintő epidemiológiai szemléletű reprezentatív növekedési és fizikai erőnléti vizsgálat alapján kidolgozott első hazai növekedési referencia-értékek.

Mindkét szakterület eredményeit számos más tudományterület (elsősorban az orvostudomány, a sporttudomány és az ergonómia) alkalmazza.

1998 június.

A helyzetelemzést az Antropológiai Bizottság nevében Eiben Ottó elnök és Pap Ildikó titkár írta alá.

Bizottságunk összetétele az 1950-es évektől kezdődően

Az akadémiai bizottságokat az 1950-es években szervezték, először „Témabizottság” névvel. Az első alkalommal nem is antropológust, hanem zoológust bíztak meg az Antropológiai Bizottság vezetésével.

Meg kell jegyezni, hogy a Bizottság tematikája 1990-ben bővült. Az MTA Biológiai Tudományok Osztálya nem kívánta tovább működtetni a Sport- és Mozgásbiológiai Bizottságot (amely az MTA és az Országos Testnevelési és Sporthivatal közös bizottsága volt). Ennek a bizottságnak a humánbiológiai feladatait az Antropológiai Bizottságra ruházta át az Osztály. Ekkor a Testnevelési Egyetemről vontunk be szakembereket Bizottságunk munkájába.

Érdeemes — már csak a dokumentáció érdekében is — felsorolni a szakmánk érdekében tevékenykedő bizottság összetételét a kezdetektől napjainkig.

Antropológiai Témabizottság 1958–1962-ben

Elnök: Boros István a Természettudományi Múzeum főigazgatója, a biológiai tud. kandidátusa

Titkár: Dezső Gyula tud. munkatárs, ELTE Embertani Tanszéke

Tagok:

Backhausz Richárd, tud. osztályvezető, Humán Oltóanyagtermelő Vállalat, az orvostud. kandidátusa

Bartucz Lajos egyetemi tanár, JATE Embertani Tanszéke, a biológiai tud. doktora

Hattasy Dezső egyetemi tanár, SzOTE Fogászati klinika, az orvostud. doktora

Kapa Eszter egyetemi tanársegéd, BOTE Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézet

Lipták Pál tud. főmunkatárs, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. kandidátusa

Malán Mihály tud. főmunkatárs, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. kandidátusa

Nemeskéri János tárvezető, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. kandidátusa

Tóth Tibor tárvezető-helyettes, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. kandidátusa

Antropológiai Bizottság 1962–1965-ben

Elnök: Nemeskéri János tárvezető, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. kandidátusa

Titkár: Dezső Gyula tud. munkatárs, TTM Embertani Tár

Tagok:

Backhausz Richárd tud. osztályvezető, Humán Oltóanyagtermelő Vállalat, az orvostud. kandidátusa

Bartucz Lajos egyetemi tanár, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. doktora

Hattasy Dezső egyetemi tanár, SzOTE Fogászati Klinika, az orvostud. doktora

Kiszely György egyetemi tanár, SzOTE Biológiai Intézet, az orvostud. kandidátusa

Lipták Pál tszv. egyetemi docens, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Malán Mihály egyetemi tanár, KLTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Thoma Andor adjunktus, KLTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Tóth Tibor tárvezető-helyettes (1965-től tárvezető) TTM Embertani Tár, a biológiai tud. kandidátusa

Antropológiai Bizottság 1965–1967-ben

Elnök: Nemeskéri János tud. tanácsadó, KSH Népegyetemen Kutató Intézet, a biológiai tud. kandidátusa

Titkár: Dezső Gyula szaktitkárhelyettes, MTA Biológiai Tud. Osztálya

Tagok:

Acsádi György osztályvezető, KSH

Backhausz Richárd tud. osztályvezető, Humán Oltóanyagtermelő Vállalat, az orvostud. kandidátusa

Eiben Ottó egyetemi adjunktus, ELTE Embertani Tanszék

Farkas Gyula egyetemi adjunktus, JATE Embertani Tanszék

Lipták Pál tszv. egyetemi docens, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Malán Mihály egyetemi tanár, KLTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Rajkai Tibor tszv. főiskolai tanár, Bessenyei György Tanárképző Főiskola

Thoma Andor egyetemi adjunktus, KLTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Tóth Tibor tárvezető, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. kandidátusa

Antropológiai Bizottság 1967–1970-ben

Elnök: Nemeskéri János tud. tanácsadó, KSH Népegyetemen Kutató Intézet, a biológiai tud. kandidátusa

Titkár: Farkas Gyula egyetemi adjunktus, JATE Embertani Tanszék

Tagok:

Acsádi György tud. osztályvezető, KSH

Backhausz Richárd, tud. osztályvezető, Humán Oltóanyagtermelő Vállalat, az orvostud. kandidátusa

Dezső Gyula szaktitkárhelyettes, MTA Biológiai Tud. Osztálya

Eiben Ottó egyetemi adjunktus, ELTE Embertani Tanszéke

Lipták Pál tszv. egyetemi docens, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Malán Mihály egyetemi tanár, KLTE Állattani és Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa (1968-ban bekövetkezett haláláig)

Thoma Andor tud. főmunkatárs, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. kandidátusa

Tóth Tibor tárigazgató, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. kandidátusa

Antropológiai Bizottság 1970–1973-ban

Elnök: Nemeskéri János tud. tanácsadó, KSH Népelességtudományi Kutató Intézet, a biológiai tud. kandidátusa

Titkár: Farkas Gyula egyetemi adjunktus, JATE Embertani Tanszék

Tagok:

Eiben Ottó egyetemi adjunktus/docens, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Harsányi László egyetemi docens, SOTE Igazságügyi Orvostani Intézet, az orvostud. kandidátusa

Kiszely György egyetemi tanár, SzOTE Orvosi Biológiai Intézete, az orvostud. kandidátusa

Korek József főigazgató-helyettes, Magyar Nemzeti Múzeum, a történelemtud. (régészet) kandidátusa

Lengyel Imre orvos, Budapest XVIII. ker. Rendelőintézet, az orvostud. kandidátusa

Lipták Pál tszv. egyetemi docens, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Tóth Tibor tárigazgató, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. kandidátusa

Antropológiai Bizottság 1973–1976-ban

Elnök: Nemeskéri János tud. tanácsadó, KSH Népelességtudományi Kutató Intézet, a biológiai tud. kandidátusa

Titkár: Farkas Gyula egyetemi adjunktus/docens, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Tagok:

Ács Tamás tud. főmunkatárs, SOTE Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézet

Dezső Gyula tud. titkár, MTA Biológiai Tud. Osztálya

Eiben Ottó tszv. egyetemi docens, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Éry Kinga muzeológus, István király Múzeum, Székesfehérvár

Harsányi László egyetemi docens, SOTE Igazságügyi Orvostani Intézet, az orvostud. kandidátusa

Kiszely György egyetemi tanár, SzOTE Orvosi Biológiai Intézete, az orvostud. kandidátusa

Korek József főigazgató-helyettes, Magyar Nemzeti Múzeum, a történelemtud. (régészet) kandidátusa

Lengyel Imre orvos, Bp XVIII. ker. Rendelőintézet, az orvostud. kandidátusa

Lipták Pál tszv. egyetemi tanár, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. doktora

Tóth Tibor tárigazgató, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. kandidátusa

Antropológiai Bizottság 1976–1980-ban

Elnök: Nemeskéri János tud. tanácsadó, KSH Népegyesület Kutató Intézet, a biológiai tud. kandidátusa

Titkár: Farkas Gyula egyetemi docens, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Tagok:

Dezső Gyula tud. titkár, MTA Biológiai Tud. Osztálya

Eiben Ottó tszv. egyetemi docens, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Éry Kinga tud. főmunkatárs, Bakonyi Múzeum, Veszprém

Harsányi László egyetemi tanár, POTE Igazságügyi Orvostani Intézet, az orvostud. kandidátusa

Kalicz Nándor tud. főmunkatárs, MTA Régészeti Intézet, a történelemtud. (régészet) kandidátusa

Lengyel Imre orvos, Bp XVIII. ker. Rendelőintézet, az orvostud. kandidátusa

Lipták Pál tszv. egyetemi tanár, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. doktora

Szilágyi Katalin egyetemi adjunktus, KLTE Állattani és Embertani Tanszék

Tauszik Tamás tud. főmunkatárs, Országos Vérellátó Szolgálat, a biológiai tud. kandidátusa

Tóth Tibor tárgyatgató, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. kandidátusa

Antropológiai Bizottság 1980–1984-ben

Elnök: Farkas Gyula egyetemi docens, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Titkár: Pap Miklós egyetemi docens, KLTE Állattani és Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Tagok:

Eiben Ottó tszv. egyetemi docens, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Éry Kinga tud. főmunkatárs, Bakonyi Múzeum, Veszprém (1983-tól TTM Embertani Tár)

Erdélyi István tud. tanácsadó, MTA Régészeti Intézet, a történelemtud. (régészet) doktora

Harsányi László egyetemi tanár, POTE Igazságügyi Orvostani Intézete, az orvostud. kandidátusa

Lipták Pál tszv. egyetemi tanár, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. doktora

Nemeskéri János tud. tanácsadó, KSH Népegyesület Kutató Intézet, a biológiai tud. kandidátusa

Szemere György egyetemi docens, SzOTE Orvosi Biológiai Intézet, az orvostud. kandidátusa

Tauszik Tamás tud. főmunkatárs, Országos Vérellátó Szolgálat, a biológiai tud. kandidátusa

Tóth Tibor tárgyatgató, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. doktora

Antropológiai Bizottság 1985–1990-ben

Elnök: Eiben Ottó tszv. egyetemi docens/tanár, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa/doktora

Titkár: Marcsik Antónia egyetemi docens, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Tagok:

Cholnoky Péter osztályvezető főorvos, Markusovszky Kórház Gyermeosztálya, (Szombathely), az orvostud. kandidátusa

Éry Kinga főmúzeológus, TTM Embertani Tár

Farkas Gyula tszv. egyetemi docens/tanár, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa/doktora

Gyenis Gyula egyetemi docens, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Harsányi László egyetemi tanár, POTE Igazságügyi Orvostani Intézete, az orvostud. kandidátusa

Kovács Tibor főigazgató-helyettes, Magyar Nemzeti Múzeum

Nemeskéri János ny. tud. tanácsadó, a biológiai tud. kandidátusa (1989-ben bekövetkezett haláláig)

Pap Miklós főigazgató, Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, Debrecen, a biológiai tud. kandidátusa

Susa Éva igazságügyi antropológus szakértő, Országos Igazságügyi Szakértői Intézet, a biológiai tud. kandidátusa

Szemere György egyetemi tanár, SzAOTE Orvosi Biológiai Intézet, Szeged, az orvostud. doktora

Tóth Tibor tárigazgató, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. doktora

Antropológiai Bizottság 1990–1994-ben

Elnök: Eiben Ottó tszv. egyetemi tanár, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. doktora

Titkár: Pap Ildikó tárigazgató-helyettes, TTM Embertani Tár

Tagok:

Buday József tszv. főiskolai docens, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola Kórtani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Cholnoky Péter osztályvezető főorvos, Markusovszky Kórház Gyermeosztálya, Szombathely, az orvostud. kandidátusa

Éry Kinga főmúzeológus, Magyar Nemzeti Múzeum, a biológiai tud. kandidátusa

Farkas Gyula tszv. egyetemi tanár, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. doktora

Gyenis Gyula egyetemi docens, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Harsányi László egyetemi tanár, POTE Igazságügyi Orvostani Intézet, az orvostud. kandidátusa (1992-ben bekövetkezett haláláig)

Kovács László tud. főmunkatárs, MTA Régészeti Intézet, a történelemtud. (régészet) kandidátusa

Lengyel Imre egyetemi tanár, SOTE Érsebészeti Klinika, a biológiai tud. doktora (1992-ben bekövetkezett haláláig)

Marcsik Antónia egyetemi docens, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Mészáros János egyetemi docens, Testnevelési Egyetem Orvosi Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Rigler Endre egyetemi docens, Testnevelési Egyetem Sportjátékok Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa
Rókusfalvy Pál egyetemi tanár, Testnevelési Egyetem; helyettes államtitkár, Népjóléti Minisztréium, a pszichológiai tud. doktora
Susa Éva igazságügyi antropológus szakértő, Országos Igazságügyi Orvosszakértői Intézet, a biológiai tud. kandidátusa
Szathmáry László egyetemi docens, KLTE Evolúciós Állattani és Humánbiológiai Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa
Tóth Tibor tárigazgató, TTM Embertani Tár, a biológiai tud. doktora (1991-ben bekövetkezett haláláig)

Antropológiai Bizottság 1994–1999-ben

Elnök: Eiben Ottó egyetemi tanár (tszv. 1996-ig), ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. doktora

Titkár: Pap Ildikó tárigazgató, MTM Embertani Tár, PhD

Tagok:

Barabás Anikó egyetemi docens, Testnevelési Egyetem Biomechanika Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Bodzsár Éva egyetemi docens, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Buday József tszv. főiskolai tanár, Bárczi Gusztáv Gyógyypedagógiai Tanárképző Főiskola Kórtani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Éry Kinga ny. főmúzeológus, Magyar Nemzeti Múzeum, a biológiai tud. kandidátusa

Farkas Gyula egyetemi tanár (tszv. 1997-ig), JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. doktora

Gyenis Gyula tszv. (1996-tól) egyetemi docens, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Kocsis S. Gábor egyetemi docens, SzAOTE Fogászati Klinika, az orvostud. kandidátusa

Marcsik Antónia egyetemi docens (1997-től tszv.), JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Rigler Endre tszv. egyetemi docens/tanár, Testnevelési Egyetem Sportjátékok Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Susa Éva igazságügyi antropológus szakértő, Országos Igazságügyi Orvosszakértői Intézet, a biológiai tud. kandidátusa

Pap Miklós egyetemi docens, KLTE Evolúciós Állattani és Humánbiológiai Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Szathmáry László egyetemi docens, KLTE Evolúciós Állattani és Humánbiológiai Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Antropológiai Bizottság 1999–2002-ben

Elnök: Gyenis Gyula tszv. egyetemi tanár, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Titkár: Pap Ildikó igazgató, MTM Embertani Tár, PhD

Tagok:

Barabás Anikó tszv. egyetemi docens, Testnevelési Egyetem Biomechanikai Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Bodzsár Éva egyetemi docens, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud.
kandidátusa

Buday József tszv. főiskolai tanár, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző
Főiskola Kórtani Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

Eiben Ottó egyetemi tanár, ELTE Embertani Tanszék, a biológiai tud.doktora

Farkas Gyula egyetemi tanár, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud. doktora

Fóthi Erzsébet múzeológus, MTM Embertani Tár, PhD

Kordos László tud. osztályvezető, Magyar Állami Földtani Intézet, a földtudományok
(öslénytan) doktora

Marcsik Antónia tszv. egyetemi docens, JATE Embertani Tanszék, a biológiai tud.
kandidátusa

Pálfy György tud. főmunkatárs, JATE Embertani Tanszék, PhD

Susa Éva főtanácsos, igazságügyi antropológus szakértő, Országos Igazságügyi
Orvosszakértői Intézet, a biológiai tud. kandidátusa

Szathmáry László egyetemi docens, ELTE Evolúciós Állattani és Humánbiológiai
Tanszék, a biológiai tud. kandidátusa

